

Силабус
навчальної дисципліни
Методика навчання літературного читання
2025–2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта

Спеціальність: 013 Початкова освіта

Галузь знань: 01 Освіта

Рівень вищої освіти: перший

Викладач (і)	Чемоніна Лада В'ячеславівна, канд. пед. наук, доц.
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/chemonina/
Контактний телефон	+380663382720
Е-mail викладача:	ladachemonina@ukr.net
Графік консультацій	вівторок, 14.00–15.00 Zoom, Viber, Telegram або за телефоном

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	60	Залік

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: мовно-літературна освітня галузь, методика навчання, літературне читання, літературознавство, техніка читання, виразність читання, свідоме читання, види читання, позакласне читання, переказ, малі фольклорні форми, казка, оповідання, байка, легенда, міф, вірш.

Метою викладання освітньої компоненти «Методика навчання літературного читання» є розкриття сутності процесу навчання літературного читання в початковій школі відповідно до державних стандартів; висвітлення сучасних наукових концепцій, понять, методів і технологій навчання літературного читання учнів початкових класів, забезпечення оволодіння здобувачами I рівня вищої освіти практичними вміннями проведення уроку літературного читання в початковій школі.

Основні завдання вивчення дисципліни «Методика навчання літературного читання»:

- сформувати в майбутніх учителів професійне бачення дитячої літератури як мистецтва слова, яке накопичує національний та світовий досвід; як на навчальний матеріал, який варто розглядати відповідно до літературознавчого та методичного аспектів одночасно;

- забезпечити відповідний рівень оволодіння теоретичними основами, прийомами та засобами професійної діяльності в контексті сучасної методики навчання літературного читання.

Компетентності та програмні результати навчання

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	<i>Загальні</i>	ЗК-1. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.	<i>Знати:</i> шляхи оволодіння сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти. <i>Уміти:</i> навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, технологіями навчання, розвитку й виховання здобувачів початкової освіти.
2		ЗК 4. Здатність працювати в команді.	<i>Знати:</i> особливості організації командної роботи, способи і методи впливу на співрозмовників, стратегії критичного мислення. <i>Уміти:</i> організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
3		ЗК 5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	<i>Знати:</i> проблеми, що можуть мати місце під час організації ОП в НУШ (ПШ) та визначати способи їх вирішення. <i>Уміти:</i> управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих і навчальних контекстах.
4		ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	<i>Знати:</i> правила пошуку інформації, сучасні інформаційні джерела, способи оброблення й аналізу інформації,

		отриманої з різних джерел. <i>Уміти:</i> шукати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел, критично оцінювати достовірність і надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.
5		ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. <i>Знати:</i> шляхи організації конструктивної та партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу початкової школи, практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування. <i>Уміти:</i> організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
6	Фахові компетентності спеціальності	ФК 1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово. <i>Знати:</i> методи і прийоми організації процесу спілкування державною та іноземною мовами як усно, так і письмово <i>Уміти:</i> організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
7		ФК 2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності. <i>Знати:</i> особливості роботи в інформаційному просторі, використання відкритих ресурсів; сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології та особливості їх використання в освітній діяльності. <i>Уміти:</i> працювати в інформаційному просторі, використання відкритих ресурсів; обирати найефективніші сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, використовувати їх використання в освітній діяльності (на

8	<p>ФК 4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.</p>	<p>уроках ЛЧ).</p> <p><i>Знати:</i> методи управління власними емоціями та станами; шляхи налагодження конструктивної взаємодії з учасниками освітнього процесу; методично-системні засоби мотивування здобувачів початкової освіти до навчання та розвитку власних мовно-мовленнєвої та літературної компетентностей.</p> <p><i>Уміти:</i> управляти власними емоціями та станами; налагоджувати конструктивну взаємодію з учасниками освітнього процесу; застосовувати на практиці професійні вміння і навички використовувати методичні системи навчання з метою мотивування здобувачів початкової освіти до навчання, розвитку власних мовно-мовленнєвої та літературної компетентностей, формування ключових компетентностей.</p>
9	<p>ФК 8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p>	<p><i>Знати:</i> методи збирання, інтерпретації та застосування даних у сфері методичних систем навчання мови і читання в початковій школі з використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p> <p><i>Уміти:</i> збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері методичних систем навчання мови і читання в початковій школі з використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p>
10	<p>ФК 12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи</p>	<p><i>Знати:</i> особливості ознайомлення фахівців і нефахівців з інформаціями, ідеями, проблемами, рішеннями, власним досвідом щодо використання сучасних методичних систем у процесі літературної освіти учнів 1-4 класів і аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії, урахувавши гнучкі вміння й навички учасників освітнього процесу.</p> <p><i>Уміти:</i> упроваджувати інтерактивні</p>

		підходи щодо ознайомлення фахівців і нефахівців з інформаціями, ідеями, проблемами, рішеннями, власним досвідом щодо використання сучасних методичних систему у процесі літературної освіти учнів 1-4 класів і аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії, ураховуючи гнучкі вміння й навички учасників освітнього процесу.
--	--	---

Зміст курсу: Літературне читання як навчальний предмет в початковій школі. Особливості побудови початкового курсу літературного читання відповідно до концепції Нової української школи. Основні напрями роботи з розвитку літературознавчої та читацької компетентностей молодших школярів. Дидактична структура уроків класного читання. Мета уроків літературного читання в початковій школі. Класифікація уроків літературного читання в початковій школі. Робота з текстом. Технологія інтегрованого навчання предметів предметів мовно-літературної освітньої галузі в початковій ланці НУШ. Можливості міжпредметної інтеграції в початковому навчанні. Зміст технології інтегрованого навчання в початковій школі. Інтегрований урок мови та літературного читання як форма організації навчання учнів Нової української школи: класифікація, структура, умови ефективності. Методика роботи над біографічним жанром у дитячій літературі. Методика роботи над казкою та оповіданням. Особливості вивчення легенд і міфів у початковій школі. Сучасні підходи до опрацювання віршів та байок на уроках літературного читання. Малі фольклорні форми в початковій школі: шляхи роботи в урочний та позаурочний час. Особливості організації процесу позакласного читання.

Методи навчання: Метод проєктів, бесіда, пояснення, лекція, інструктаж, дискусія, диспут, робота з першоджерелами, метод опори на життєвий досвід студентів, метод зацікавлення, метод емоційного сплеску та захоочення, ділові ігри, рольові ігри, інтерактивні методи навчання, методи розвитку критичного мислення здобувачів вищої освіти.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Студентам важливо представити практику забезпечення системного формування гнучких умінь і навичок особистості та відповідних ключових компетентностей на засадах політики доброчесності згідно з Положенням про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті (<https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>) та в умовах варіативності змісту початкової освіти за допомогою відповідних педагогічних інструментів, що забезпечується імплементацією тренінгових вправ.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: ПК, пристрої вводу / виводу графічної інформації; системи підготовки текстових документів, системи обробки графічної інформації, системи підготовки динамічних презентацій, програми-органайзери.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати конвертуються у шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень згідно з Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті <https://bdpu.org.ua/normatyvna-baza-bdpu/regulations-of-educationa/organization-of-educational-activities/>

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Білявська Т. М. Методика навчання літературного читання. Миколаїв: СПД Румянцева, 2017. 109 с.
2. Вашуленко М. С. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу: навч.-метод. посіб. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. 192 с.
3. Державний стандарт початкової освіти. URL : <http://nus.org.ua/news/uryadopublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvitydokument/> (дата звернення: 10.08.2023).
4. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржук Т. Б. Методика читання. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2008. 280 с.
5. Концепція Нової української школи. URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 12.08.2023).
6. Котик Т. М. Методика навчання української мови в початковій школі. Івано-Франківськ, 2015. 295с.
7. Нова українська школа: poradnik dla vchytela / Під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.
8. Онопрієнко О. В. Інструментарій оцінювання результатів компетентнісно орієнтованого навчання молодших школярів : метод. посіб. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2020. 72 с.
9. Типові освітні програми для закл. заг. серед. освіти. 1-2 класи / Укадач А. В. Лотоцька. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 192 с.
10. Типові освітні програми для закл. заг. серед. освіти. 3-4 класи / Укадач А. В. Лотоцька. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 240 с.

Додаткові

1. Вашуленко М. С., Дубовик С.Г. Українська мова та читання: підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 1 частина. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. 144 с.
2. Вашуленко О. Українська мова та читання: підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 2 частина. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. 144 с.
3. Вашуленко О. Українська мова та читання: підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 2 частина. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с.
4. Вашуленко. М. С., Васильківська Н.А., Дубовик С.Г. Українська мова та читання: підруч. для 3 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. 160 с.
5. Пономарьова К. Українська мова та читання: підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 1 частина. Київ : Оріон, 2019. 148 с.
6. Пономарьова К., Гайова Л. Українська мова та читання: підруч. для 3 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 1 частина. Київ: Оріон, 2020. 160 с.
7. Савченко О. Українська мова та читання: підруч. для 2 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 2 частина. Київ: Оріон, 2019. 148 с.
8. Савченко О. Українська мова та читання: підруч. для 3 кл. закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). 2 частина. Київ: Оріон, 2020. 160 с.

Інтернет ресурси

1. Сайт Бердянського державного педагогічного університету: bdpu.org.
2. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України: <http://mon.gov.ua/>
3. Сайт «Освітня мережа України»: www.ednu.kiev.ua.
4. Національна бібліотека України ім. В. Вернадського: www.nbuv.gov.ua.
5. Всеукраїнський портал «Початкове навчання»: www.nachalka.com.ua.
6. Освітня мережа України: <http://ostriv.in.ua>.
7. Сайт «Все для вчителя»: <http://www.uroki.net>
8. Сайт учителів початкових класів: <http://urok.at.ua>.
9. Сайт видавництва «Початкова школа»: <http://www.pochatkova-shkola.net/journal.htm>.